

وَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ لَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ
 إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَ (27)
 الَّذِينَ آمَنُوا وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ
 اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (28) الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَ حُسْنُ مَآبٍ (29) كَذَلِكَ
 أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِيَتْلُو
 عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَ هُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ
 قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْهِ مَتَابِ
 (30) وَ لَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ
 الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَى بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعاً أَلَمْ
 يَأْسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ
 جَمِيعاً وَ لَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا

قَارِعَةً أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ

إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ (31)

The unbelievers say: "Why is not a sign sent down to him from his Lord?" Say: "Truly Allah leaveth, to stray, whom He will; But He guideth to Himself those who turn to Him in penitence, - "Those who believe, and whose hearts find satisfaction in the remembrance of Allah: for without doubt in the remembrance of Allah do hearts find satisfaction. "For those who believe and work righteousness, is (every) blessedness, and a beautiful place of (final) return." Thus have we sent thee amongst a people before whom (long since) have (other) peoples (gone and) passed away; in order that thou mightest rehearse unto them what We send down unto thee by inspiration; yet do they reject (Him), the most gracious! Say: "He is my Lord! There is no god but He! On Him is my trust, and to Him do I turn!" If there were a Qur'an with which mountains were moved, or the earth were cloven asunder, or the dead were made to speak, (this would be the one!) But, truly, the command is with Allah in all things! Do not the Believers know, that, had Allah (so) willed, He could have guided all mankind (to the right)? But the unbelievers, - never will disaster cease to seize them for their (ill) deeds, or to settle close to their homes, until the promise of Allah come to pass, for, verily, Allah will not fail in His promise.

یہ لوگ جنہوں نے (رسالت محمدیؐ کو ماننے سے) انکار کر دیا ہے، کہتے ہیں

"اس شخص پر اس کے رب کی طرف سے کوئی نشانی کیوں نہ اتری"۔ کہو، اللہ

جسے چاہتا ہے گمراہ کر دیتا ہے اور وہ اپنی طرف آنے کا راستہ اُسی کو دکھاتا ہے
جو اُس کی طرف رجوع کرے۔ ایسے ہی لوگ ہیں وہ جنہوں نے (اس نبی کی
دعوت) کو مان لیا اور اُن کے دلوں کو اللہ کی یاد سے اطمینان نصیب ہوتا ہے۔
خبردار رہو! اللہ کی یاد ہی وہ چیز ہے جس سے دلوں کو اطمینان نصیب ہوا کرتا
ہے۔ پھر جن لوگوں نے دعوت حق کو مانا اور نیک عمل کیے وہ خوش نصیب
ہیں اور ان کے لیے اچھا انجام ہے۔ اے نبی، اسی شان سے ہم نے تم کو رسول
بنا کر بھیجا ہے ایک ایسی قوم میں جس سے پہلے بہت سی قومیں گزر چکی ہیں،
تاکہ تم ان لوگوں کو وہ پیغام سناؤ جو ہم نے تم پر نازل کیا ہے، اس حال میں کہ
یہ اپنے نہایت مہربان خدا کے کافر بنے ہوئے ہیں۔ ان سے کہو کہ وہی میرا
رب ہے، اُس کے سوا کوئی معبود نہیں ہے، اُسی پر میں نے بھروسہ کیا اور وہی
میرا ملجا و ماویٰ ہے۔ اور کیا ہو جاتا اگر کوئی ایسا قرآن اتار دیا جاتا جس کے زور
سے پہاڑ چلنے لگتے، یا زمین شق ہو جاتی، یا مردے قبروں سے نکل کر بولنے
لگتے؟ (اس طرح کی نشانیاں دکھا دینا کچھ مشکل نہیں ہے) بلکہ سارا اختیار ہی

اللہ کے ہاتھ میں ہے۔ پھر کیا اہل ایمان (ابھی تک کفار کی طلب کے جواب میں کسی نشانی کے ظہور کی آس لگائے بیٹھے ہیں اور وہ یہ جان کر) مایوس نہیں ہو گئے کہ اگر اللہ چاہتا تو سارے انسانوں کو ہدایت دے دیتا؟ جن لوگوں نے خدا کے ساتھ کفر کا رویہ اختیار کر رکھا ہے اُن پر ان کے کرتوتوں کی وجہ سے کوئی نہ کوئی آفت آتی ہی رہتی ہے، یا ان کے گھر کے قریب کہیں نازل ہوتی ہے۔ یہ سلسلہ چلتا رہے گا یہاں تک کہ اللہ کا وعدہ اُن پورا ہو۔ یقیناً اللہ اپنے وعدے کی خلاف ورزی نہیں کرتا۔

یہ لوگ जिन्होंने (रिसालते-मुहम्मदी को मानने से) इनकार कर दिया है, कहते हैं, “इस शख्स पर इसके रब की तरफ से कोई निशानी क्यों न उतरी” – कहो अल्लाह जिसे चाहता है गुमराह कर देता है और वह अपनी तरफ आने का रास्ता उसी को दिखता है जो उसकी तरफ रुजूअ करे | ऐसे ही लोग हैं वे जिन्होंने (उस नबी की दावत को) मान लिया है और उनके दिलों को अल्लाह की याद से इत्मीनान नसीब होता है | खबरदार रहो! अल्लाह की याद ही वह चीज़ है जिससे दिलों को इत्मीनान नसीब होता है | खबर दार रहो! अल्लाह की याद ही वह चीज़ है जिससे दिलों को इत्मीनान नसीब हुआ करता है | फिर जिन लोगों ने दावते-हक़ को माना और नेक अमल किए वे खुशनसीब हैं और उनके लिए अच्छा अंजाम है | ऐ नबी, इसी शान से हमने तुमको

~~~~~

रसूल बनाकर भेजा है एक ऐसी कौम में जिससे पहले बहुत-सी कौमों गुज़र चुकी हैं, ताकि तुम इन लोगों को वह पैग़ाम सुनाओ जो हमने तुमपर नाज़िल किया है इस हाल में कि ये अपने निहायत मेहरबान ख़ुदा के काफ़िर बने हुए हैं | इनसे कहो कि वही मेरा रब है, उसके सिवा कोई माबूद नहीं है, उसी पर मैंने भरोसा किया और वही मेरा मलजा व मावा है | और क्या हो जाता अगर कोई ऐसा कुरआन उतार दिया जाता जिसके ज़ोर से पहाड़ चलाने लगते, या ज़मीन शक़ हो जाती या मुरदे क़ब्रों से निकलकर बोलने लगते? (इस तरह की निशानियाँ देखा देना कुछ मुशकिल नहीं है) बल्कि सारा इख़्तियार ही अल्लाह के हाथ में है | फिर क्या अहले-ईमान (अभी तक कुफ़ार की तलब के जवाब में किसी निशानी के जुहूर की आस लगाए बैठे हैं और वे यह जानकार) मायूस नहीं हो गए कि अगर अल्लाह चाहता तो सारे इन्सानों को हिदायत दे देता? जिन लोगों ने ख़ुदा के साथ कुफ़र का रवैया इख़्तियार कर रखा है उनपर उनके करतूतों की वजह से कोई न कोई आफ़त आती ही रहती है, या उनके घर के करीब कहीं नाज़िल होती है | यह सिलसिला चलता रहेगा यहाँ तक कि अल्लाह का वादा आन पूरा हो | यकीनन अल्लाह अपने वादे की ख़िलाफ़वर्ज़ी नहीं करता |